

Rozdział 10.

Łubin wąskolistny

Wiadomości ogólne

Łubin wąskolistny jest rośliną gleb lekkich i średnich, generalnie o mniejszym potencjale plonowania, niż bobik i groch siewny. Niemniej jednak, włączenie go do zmianowania na słabszych stanowiskach pozwala na znaczącą poprawę warunków do uprawy zbóż będących często roślinami następczymi. Korzyści wynikające z uprawy łubinu należy rozpatrywać zarówno ze względu na uzyskany plon nasion, jak i potencjalną zwyczajną plonowania rośliny następczej.

Różnorodność odmianowa w tym gatunku jest duża. Do najważniejszych cech różnicujących odmiany należą: przeznaczenie do uprawy, typ wzrostu, barwa kwiatów i nasion oraz ich cechy jakościowe, długość okresu wegetacji i inne. Możliwe jest wielokierunkowe wykorzystanie łubinu wąskolistnego. Nasiona większości odmian z Krajowego rejestru (29 odmian) cechują się niską zawartością alkaloidów, dlatego mogą stanowić wartościowy komponent białkowy w produkcji pasz. W gatunku tym, jako jedynym wśród rodzimych gatunków łubinów, dostępne są dwie odmiany o wysokiej zawartości alkaloidów – Karo i Oskar. Obie odmiany są regularnie reprodukowane, a materiał siewny dostępny dla użytkowników. Nie były one jednak badane w doświadczeniach porejestrowych w ostatnich trzech sezonach wegetacyjnych.

W roku 2021 na terenie województwa zachodniopomorskiego założono w systemie PDO dwa doświadczenia z łubinem wąskolistnym zlokalizowane w ZDOO Białogard i SDOO Szczecin Dąbie. Doświadczenia zostały założone zgodnie z metodyką opracowaną przez COBORU w Słupi Wielkiej. W roku 2021 w doświadczeniach brało udział 19 odmian łubinu wąskolistnego.

Tabela 10. 1. Łubin wąskolistny. Odmiany badane w roku 2021.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru	Zachowujący/pelnomocnik
1	2	3	
odmiany niesamokończące (tradycyjne)			
1	Dalbor	2011	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
2	Tango	2012	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
3	Rumba	2015	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
4	Salsa	2015	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
5	Bolero	2016	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce

Wyniki doświadczeń PDO w województwie zachodniopomorskim w 2021 roku

6	Jowisz	2016	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
7	Koral	2016	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
8	Neron	2017	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
9	Rolnad	2017	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
10	Samba	2017	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
11	Agat	2019	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
12	Bazalt	2019	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
13	Swing	2019	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
14	Furman	2020	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
15	Twist	2020	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
16	Zorba	2021	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
17	Regent	2009	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
18	Homer	2018	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
19	Szot	2018	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce

Tabela 10.2. Łubin wąskolistny. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2021.

Miejscowość	Świebodzin	Szczecin Dąbie	Karżnieszka
Powiat	Białogardzki	Szczeciński	Słupsk
1	2	3	4
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Żytni bardzo dobry	Zbożowo -pastewny słaby	Żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	V	III a
Zasobność gleby w P ₂ O ₅ (mg/100g)	Wysoka	11,2	Wysoka
Zasobność gleby w K ₂ O (mg/100g)	Bardzo wysoka	12,7	Bardzo wysoka
Zasobność gleby w MgO (mg/100g)	niska	10,6	Wysoka
pH gleby	5,6	7,5	6,1
Przedplon	Rzepak ozimy	Pszenica	Pszenica ozima
Nawożenie mineralne (kg/ha)			
N	15	18	24
P ₂ O ₅	30	48	60
K ₂ O	75	60	90
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	-	-	-
Herbicydy	Boxer 800 EC 4l/ha	Boxer 800 EC 5l/ha Agil -s 100 EC 3l/ha	Boxer 800 EC 3l/ha Wing P 462,5 EC 4l/ha
Inne	Nitragina - łubin	Nitragina – łubin	Nitragina – łubin
Fungicydy	2x Topsin M 500 SC 1,5l/ha	-	-
Insektocydy	Mospilan 0,2kg/ha Karate Zeon 0,1l/ha	-	Mospilan 0,2kg/ha Cyberkill Max 500 EC 0,05l/ha

Tabela 10.3. Łubin wąskolistny . Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2021.

Lp.	Wyszczególnienie		Świebodzin	Szczecin Dąbie	Karżnieszka
	1		2	3	4
1	Siew	<i>data</i>	13.04	30.03	19.04
2	Kwitnienie - początek	<i>data</i>	12.06	14.06	15.06
3	Kwitnienie - koniec	<i>data</i>	20.06	22.06	24.06
4	Dojrzałość pełna	<i>data</i>	-	-	10.08
5	Zbiór	<i>data</i>	02.08	13.08	13.08
6	Wysokość roślin	<i>cm</i>	41	50	38
7	Masa 1000 nasion	<i>g</i>	143,1	106,2	161,8
8	Plon nasion	<i>dt/ha</i>	13,0	17,8	16,6

Tabela 10.4. Łubin wąskolistny. Plon nasion odmian (dt/ha). Rok zbioru 2021.

Lp.	Odmiana	Świebodzin	Szczecin	Karżnieszka
	1	2	3	4
1	DALBOR	13,0	20,7	17,0
2	TANGO	19,5	22,2	16,8
3	RUMBA	14,8	19,7	18,7
4	SALSA	10,2	19,0	15,5
5	BOLERO	12,2	15,2	18,4
6	JOWISZ	13,8	14,7	14,7
7	KORAL	13,0	20,7	16,9
8	NERON	13,7	15,4	21,2
9	ROLAND	13,3	9,8	14,6
10	SAMBA	16,5	16,6	17,0
11	AGAT	17,1	20,9	16,2
12	BAZALT	13,8	17,9	16,1
13	SWING	11,9	24,5	18,1
14	FURMAN	12,8	16,9	16,5
15	TWIST	9,2	13,8	17,3
16	ZORBA	11,5	20,4	16,1
17	REGENT	11,6	18,4	13,9
18	HOMER	8,2	15,7	13,9
19	SZOT	10,0	15,9	15,7

Tabela 10.5. Łubin wąskolistny. Plon nasion odmian (dt/ha). Rok zbioru 2019-2021.

Lp.	Odmiana	2021	2020	2019	2020 - 2021	2019 - 2021
	1	2	3	4	5	6
1	DALBOR	16,9	13,7	13,1	15,3	14,6
2	TANGO	19,5	13,8	16,7	16,7	16,7
3	RUMBA	17,7	12,0	15,5	14,9	15,1
4	SALSA	14,9	14,5	10,8	14,7	13,4
5	BOLERO	15,3	13,4	14,3	14,4	14,3
6	JOWISZ	14,4	13,7	14,1	14,1	14,1
7	KORAL	16,9	15,0	15,5	16,0	15,8
8	NERON	16,8	16,0	16,5	16,4	16,4
9	ROLAND	12,6	13,9	15,1	13,3	13,9
10	SAMBA	16,7	13,3	15,8	15,0	15,3
11	AGAT	18,1	18,0	14,8	18,1	17,0
12	BAZALT	15,9	14,0	14,8	15,0	14,9
13	SWING	18,2	13,3	14,2	15,8	15,2
14	FURMAN	15,4	17,0	-	16,2	-
15	TWIST	13,4	14,2	-	13,8	-
16	ZORBA	16,0	-	-	-	-
17	REGENT	14,6	14,0	13,3	14,3	14,0
18	HOMER	12,6	14,2	15,7	13,4	14,2
19	SZOT	13,9	12,6	11,6	13,3	12,7

Charakterystyka odmiany łubinu wąskolistnego wpisanej do Krajowego rejestru w roku 2021

(Lista Opisowa Odmian Roślin Rolniczych 2021 COBORU mgr. inż. A. Osiecka, mgr M. Binkowski)

Zorba (d. WTD 3418)

Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion średni, plon białka średni do dużego. Termin kwitnienia średni do wczesnego, dojrzewania roślin oraz okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokości. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem przeciętna. Równomierność dojrzewania średnia. Skłonność do pęknięcia strąków bardzo mała. Odporność na fuzaryjne wędnięcie – dość mała, na antraknozę – średnia. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, tłuszczu surowego średnia, włókna surowego mała, alkaloidów średnia. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m².